

UBND QUẬN HẢI AN
TRƯỜNG MẦM NON ĐÔNG HẢI 1

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

“Sáng tạo và tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4- 5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học”

Tác giả: Đinh Thị Hồng Nhung

Trình độ chuyên môn: Đại học

Chức vụ: Giáo viên

Đơn vị công tác: Trường mầm non Đông Hải 1

Ngày 19 tháng 02 năm 2024

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN ĐỀ NGHỊ XÉT, CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Năm 2024

Kính gửi: Hội đồng thẩm định sáng kiến quận Hải An

Họ và tên: Đinh Thị Hồng Nhung

Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên - Trường mầm non Đông Hải 1- Hải An - Hải Phòng.

Tên sáng kiến: **“Sáng tạo và tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4- 5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học”**

Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Áp dụng trong công tác giáo dục trẻ.

1. Đồng tác giả: Không có.

2. Đơn vị áp dụng sáng kiến

Tên đơn vị: Trường mầm non Đông Hải 1

Địa chỉ: 2/274 - Bùi Thị Từ Nhiên, Đông Hải 1, Hải An, Hải Phòng.

Điện thoại: 02253978233

I. Mô tả giải pháp đã biết:

Trên thực tế có rất nhiều tác giả sư phạm đã nghiên cứu đề tài: **“Sáng tạo và tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học”** như:

- SKKN1: “Một số biện pháp giúp trẻ 4-5 tuổi khám phá có hiệu quả môi trường xung quanh” của cô giáo Đặng Thị Ngọc Nhài trường mầm non Hoa Cúc - Hải Phòng

- SKKN2: “Một số biện pháp nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi” của cô giáo Đỗ Thị Hằng ở trường mầm non Ngọc Phụng- TP Hồ Chí Minh

Các tác giả chỉ đề cập tới một khía cạnh, mới chỉ cho trẻ làm quen các hoạt động trải nghiệm thông qua giờ khám phá khoa học. Nhưng chưa tìm hiểu nguyên nhân, phán đoán của các hiện tượng đó, trẻ chưa được thực hành nhiều để có kỹ năng thực hành. Trong quá trình thực hiện, tôi nhận thấy các sáng kiến có những ưu điểm, khuyết điểm như sau:

1. Ưu điểm của các giải pháp

* **SKKN 1:** “Một số biện pháp giúp trẻ 4-5 tuổi khám phá có hiệu quả môi trường xung quanh”

- Giải pháp đã giúp cho trẻ hứng thú hoạt động tích cực, chủ động trong học tập.

- Giúp trẻ có kiến thức và hiểu biết về thế giới xung quanh qua các giờ khám phá và thử nghiệm khoa học

- Giúp trẻ có kỹ năng tư duy logic, quan sát, kỹ năng sử dụng phối hợp các giác quan, phân tích, tổng hợp và có kỹ năng giao tiếp.

- Bản thân giáo viên cũng đã rút ra cho mình một số kinh nghiệm hữu ích về phương pháp giảng dạy hoạt động khám phá khoa học cũng như các hoạt động học khác

*** SKKN2:** “Một số biện pháp nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi”

- Giáo viên đã tổ chức được một số hoạt động cho trẻ tham gia trải nghiệm khám phá khoa học tại trường mầm non.

- Tạo cơ hội cho trẻ được trải nghiệm khám phá, tìm tòi, thỏa mãn nhu cầu của trẻ. Phát triển tư duy trực quan logic cho trẻ

- Cung cấp kiến thức cho trẻ một cách bài bản, khoa học thông qua “ Học mà chơi, chơi mà học”, được trình bày ý kiến của bản thân.

2. Hạn chế của giải pháp

- **SKKN1:** “Một số biện pháp giúp trẻ 4-5 tuổi khám phá có hiệu quả môi trường xung quanh”

+ Khám phá khoa học đòi hỏi độ chính xác cao nên trẻ cần được tham quan, trải nghiệm thực tế nhiều, trẻ cần được tri giác những con vật thật, đồ vật thật, cây cối, danh lam thắng cảnh nhưng nhà trường lại chưa có điều kiện để tổ chức cho trẻ đi tham quan, trải nghiệm thực tế.

+ Môi trường để trẻ trải nghiệm thực tế còn hạn chế, chưa phát huy hết mặt mạnh của đề tài đưa ra.

- **SKKN2:** “Một số biện pháp nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi”

+ Giáo viên chưa thực sự tạo được hoạt động sáng tạo cho trẻ trải nghiệm để lôi cuốn trẻ tích cực hoạt động, Các biện pháp đưa ra chỉ dừng lại ở các hình thức cho trẻ làm quen, khám phá, chưa tạo ra nhiều hoạt động cho trẻ, chưa phát huy hết khả năng tính sáng tạo của trẻ, trong các hoạt động khám phá; Tác giả còn gặp các bất cập hạn chế trong quá trình nghiên cứu sử dụng đề tài như:

+ Giáo viên chưa tạo môi trường phù hợp cho hoạt động khám phá

+ Giáo viên ít cho trẻ trải nghiệm với vật thật kết hợp ứng dụng công nghệ thông tin

+ Trẻ chưa được hoạt động cá nhân và tự do khám phá theo ý thích, theo khả năng giúp trẻ phát hiện điều mới lạ.

+ Trẻ chưa có nhiều kỹ năng thực hành giờ khám phá khoa học.

II. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

II.1. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến:

- Giải pháp 1: Xây dựng kế hoạch, lựa chọn các hoạt động trải nghiệm khám phá theo các chủ đề và lồng ghép trong các hoạt động

- Giải pháp 2: Tạo môi trường góc trải nghiệm khám phá khoa học
- Giải pháp 3: Sử dụng linh hoạt các hình thức, phương pháp để tổ chức hoạt động khám phá khoa học
- Giải pháp 4: Phối kết hợp với phụ huynh cho trẻ thực hành trải nghiệm khám phá khoa học tại nhà

II. 2. Tính mới tính sáng tạo:

- **Tính mới:** Trẻ được nâng cao hơn về khả năng tìm tòi khám phá khoa học, được trải nghiệm nâng cao kiến thức về tự nhiên và xã hội của bản thân. Tạo cơ hội cho trẻ được trải nghiệm khám phá, tìm tòi, thỏa mãn nhu cầu của trẻ

- **Tính sáng tạo:** Trẻ được trực tiếp tham gia vào thế giới tự nhiên, xã hội, được thực, hành thao tác trực tiếp để tìm tòi khám phá, thử nghiệm, phát hiện những điều mới lạ, những vẻ đẹp tiềm ẩn trong môi trường tự nhiên.

II.3. Hiệu quả, lợi ích thu được do áp dụng giải pháp

a. Hiệu quả kinh tế:

Với đề tài: “Sáng tạo và tổ chức các hoạt động thử nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học” đã mang lại những hiệu quả sau:

- Bản sáng kiến được áp dụng mang lại hiệu quả kinh tế to lớn trong việc giảng dạy, kích thích khả năng trải nghiệm và khám phá khoa học cho trẻ.

- Giáo viên tận dụng những thứ có sẵn trong môi trường xung quanh vừa dễ tìm dễ kiếm, rẻ tiền đôi khi lại không mất tiền mua nhưng tất cả đã mang lại cho trẻ niềm say mê hứng thú và những kiến thức mới lạ hấp dẫn, bổ ích làm hành trang cho trẻ sau này.

- Phụ huynh ủng hộ một số đồ dùng, nguyên liệu sẵn có của gia đình cho cô

b. Hiệu quả về mặt xã hội

- Giúp trẻ mạnh dạn, tự tin, biết thể hiện những cảm xúc, tình cảm khác nhau, biết hợp tác chia sẻ kinh nghiệm với bạn bè, biết giải thích được nguyên nhân và kết quả của sự vật hiện tượng qua quá trình khám phá. Giúp trẻ cơ hội thể hiện các ý tưởng và cảm xúc của bản thân đồng thời góp phần to lớn trong việc phát triển toàn diện cho trẻ.

c. Giá trị làm lợi khác:

Ngoài những hiệu quả về mặt kinh tế xã hội, bản sáng kiến còn mang lại những giá trị về tinh thần cho trẻ, qua đó phát triển ở trẻ khả năng quan sát, ghi nhớ, tưởng tượng, thể hiện cảm xúc của mình về vẻ đẹp của thế giới xung quanh, hình thành tình yêu đối với vẻ đẹp thiên nhiên, với cuộc sống xã hội

II.4: Khả năng nhân rộng:

Đề tài nghiên cứu khoa học đã và đang áp dụng tại đơn vị trường mầm non Đông Hải 1 - Quận Hải An - Hải Phòng.

Khả năng, triển vọng áp dụng tại các trường bạn trong quận và thành phố.

II.5: Phạm vi ảnh hưởng:

- Ảnh hưởng đến sự phát triển nhận thức về thế giới xung quanh, tư duy trực quan logic thông qua hoạt động trải nghiệm khám phá khoa học cho trẻ trong trường mầm non

- Ảnh hưởng đến nhận thức của giáo viên trong việc cho trẻ nắm chắc và sáng tạo trong việc lựa chọn và tổ chức các hoạt động trải nghiệm khám phá khoa học.

- Ảnh hưởng đến nhận thức của phụ huynh trong việc phối kết hợp với giáo viên trong việc tổ chức các hoạt động chăm sóc giáo dục trẻ và trải nghiệm khám phá khoa học tại nhà.

Trên đây là một số kinh nghiệm trong việc nghiên cứu áp dụng: **“Sáng tạo và tổ chức các hoạt động thử nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học”**. Rất mong nhận được sự nhận xét, đánh giá và góp ý của các cấp lãnh đạo và các bạn đồng nghiệp.

Hải Phòng, ngày 19 tháng 02 năm 2024

Người viết đơn

Đinh Thị Hồng Nhung

MÔ TẢ SÁNG KIẾN

I. THÔNG TIN CHUNG VỀ SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến: “Sáng tạo và tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học”

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Áp dụng trong công tác giáo dục trẻ.

3. Tác giả:

Họ và tên: Đinh Thị Hồng Nhung

Ngày tháng/năm sinh: 13/05/1993

Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên lớp 4A5- trường MN Đông Hải 1

Điện thoại: 0782150439

4. Đồng tác giả: Không

5. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

Tên đơn vị: Trường mầm non Đông Hải 1

Địa chỉ: 2/274 Bùi Thị Từ Nhiên, Đông Hải 1, Hải An, Hải Phòng.

Điện thoại: 02253987233

I. Mô tả giải pháp đã biết:

Chủ tịch Hồ Chí Minh lúc sinh thời người đã nói “Non sông Việt nam có được vẻ vang hay không, dân tộc Việt nam có được sánh vai với các cường quốc năm châu hay không, chính là nhờ vào việc học tập của các cháu”. Trẻ em những mầm non tương lai của đất nước, Đất nước có giàu mạnh, phồn vinh là nhờ vào thế hệ trẻ. Chính vì vậy phải chăm sóc giáo dục trẻ thật tốt ngay từ khi trẻ còn ở độ tuổi Mầm non. Người giáo viên mầm non ngoài việc hướng dẫn cho trẻ vui chơi, cho ăn, cho ngủ, giáo dục trẻ trở thành những đứa trẻ lễ phép ngoan ngoãn thôi chưa đủ, mà nhiệm vụ của người giáo viên mầm non còn phải trang bị cho trẻ những kiến thức ban đầu thông qua các hoạt động. Từ đó dần hình thành nên nhân cách của trẻ và cũng từ đó trẻ được tiếp cận với những kiến thức từ đơn giản đến phức tạp, từ dễ đến khó, giúp trẻ có một hành trang vững vàng, một tâm thế tự tin để bước vào lớp một.

Đặc biệt hoạt động trải nghiệm khám phá khoa học sẽ giúp trẻ phát triển nhận thức, thông qua việc tư duy, suy luận, phán đoán, trao đổi thảo luận những gì trẻ khám phá được... Tổ chức khám phá khoa học phù hợp sẽ giúp trẻ tìm ra cái mới, tiếp cận với những tri thức tiên khoa học, tích cực hoạt động nhận thức khám phá khoa học về môi trường xung quanh là một trong những môn học có ý nghĩa rất quan trọng trong việc phát triển nhận thức cho trẻ. Vì vậy tôi quyết định lựa chọn nghiên cứu đề tài: “Sáng tạo và tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4- 5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học” nhằm giúp cho trẻ tiếp thu những kiến thức môi trường xung quanh trẻ, cũng như kiến thức các môn học khác một cách nhẹ nhàng mà lôgic, giúp trẻ hiểu sâu và nhớ lâu mà không mang tính gò ép, áp đặt đảm bảo cho trẻ “Học bằng chơi, chơi mà học”

Trên thực tế có rất nhiều tác giả sư phạm đã nghiên cứu đề tài: **“Sáng tạo và tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học”** như:

- SKKN1: “Một số biện pháp giúp trẻ 4-5 tuổi khám phá có hiệu quả môi trường xung quanh” của cô giáo Đặng Thị Ngọc Nhài trường mầm non Hoa Cúc - Hải Phòng

- SKKN2: “Một số biện pháp nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi” của cô giáo Đỗ Thị Hằng ở trường mầm non Ngọc Phụng- TP Hồ Chí Minh

Các tác giả chỉ đề cập tới một khía cạnh, mới chỉ cho trẻ làm quen các hoạt động trải nghiệm thông qua giờ khám phá khoa học. Nhưng chưa tìm hiểu nguyên nhân, phán đoán của các hiện tượng đó, trẻ chưa được thực hành nhiều để có kỹ năng thực hành. Trong quá trình thực hiện, tôi nhận thấy các sáng kiến có những ưu điểm, khuyết điểm như sau:

1. Ưu điểm của các giải pháp

* **SKKN 1:** “Một số biện pháp giúp trẻ 4-5 tuổi khám phá có hiệu quả môi trường xung quanh”

- Giải pháp đã giúp cho trẻ hứng thú hoạt động tích cực, chủ động trong học tập.

- Giúp trẻ có kiến thức và hiểu biết về thế giới xung quanh qua các giờ khám phá và thử nghiệm khoa học

- Giúp trẻ có kỹ năng tư duy logic, quan sát, kỹ năng sử dụng phối hợp các giác quan, phân tích, tổng hợp và có kỹ năng giao tiếp.

- Bản thân giáo viên cũng đã rút ra cho mình một số kinh nghiệm hữu ích về phương pháp giảng dạy hoạt động khám phá khoa học cũng như các hoạt động học khác

* **SKKN2:** “Một số biện pháp nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi”

- Giáo viên đã tổ chức được một số hoạt động cho trẻ tham gia trải nghiệm khám phá khoa học tại trường mầm non.

- Tạo cơ hội cho trẻ được trải nghiệm khám phá, tìm tòi, thỏa mãn nhu cầu của trẻ. Phát triển tư duy trực quan logic cho trẻ

- Cung cấp kiến thức cho trẻ một cách bài bản, khoa học thông qua “ Học mà chơi, chơi mà học”

- Trẻ được tôn trọng, được trình bày ý kiến của bản thân.

2. Hạn chế của giải pháp

- **SKKN1:** “Một số biện pháp giúp trẻ 4-5 tuổi khám phá có hiệu quả môi trường xung quanh”

+ Khám phá khoa học đòi hỏi độ chính xác cao nên trẻ cần được tham quan, trải nghiệm thực tế nhiều, trẻ cần được tri giác những con vật thật, đồ vật thật, cây cối, danh lam thắng cảnh nhưng nhà trường lại chưa có điều kiện để tổ chức cho trẻ đi tham quan, trải nghiệm thực tế.

+ Môi trường để trẻ trải nghiệm thực tế còn hạn chế, chưa phát huy hết mặt mạnh của đề tài đưa ra.

+ Giờ khám phá khoa học chưa kích thích tối đa sự tò mò khám phá của trẻ, đồ dùng trực quan đôi khi chưa được cụ thể, khó tìm kiếm,

+ Giáo viên chưa biết tận dụng nguyên liệu gần gũi. Có những giờ tổ chức đã gây được hứng thú cho trẻ và đã đạt được kết quả, nhưng kết quả chưa thật sự là cao.

+ Số lượng trẻ mà hứng thú, say mê thực sự còn hạn chế, chỉ là thiểu số chứ không phải là đa số. nên các cháu tham gia hoạt động tập thể là không khả thi, các hoạt động trải nghiệm theo nhóm nhỏ là rất cần thiết.

- **SKKN2:** “Một số biện pháp nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi”

+ Giáo viên chưa thực sự tạo được hoạt động sáng tạo cho trẻ trải nghiệm để lôi cuốn trẻ tích cực hoạt động, Các biện pháp đưa ra chỉ dừng lại ở các hình thức cho trẻ làm quen, khám phá, chưa tạo ra nhiều hoạt động cho trẻ, chưa phát huy hết khả năng tính sáng tạo của trẻ, trong các hoạt động khám phá; Tác giả còn gặp các bất cập hạn chế trong quá trình nghiên cứu sử dụng đề tài như:

+ Giáo viên chưa tạo môi trường phù hợp cho hoạt động khám phá

+ Giáo viên ít cho trẻ trải nghiệm với vật thật kết hợp ứng dụng công nghệ thông tin

+ Trẻ chưa được hoạt động cá nhân và tự do khám phá theo ý thích, theo khả năng giúp trẻ phát hiện điều mới lạ.

+ Trẻ chưa có nhiều kỹ năng thực hành giờ khám phá khoa học.

*** Giải pháp khắc phục:**

- Nhà trường và gia đình kết hợp tạo được cơ hội cho trẻ được trải nghiệm khám phá, tìm tòi, thỏa mãn nhu cầu của trẻ

- Giáo viên xây dựng kế hoạch, lựa chọn các hoạt động trải nghiệm khám phá theo các chủ đề và lồng ghép trong các hoạt động

- Giáo viên tạo môi trường góc khám phá khoa học trong lớp học theo các chủ đề

- Sử dụng linh hoạt các hình thức, phương pháp để tổ chức hoạt động khám phá khoa học trải nghiệm với vật thật, sáng tạo một số hoạt động và tổ chức cho trẻ thử nghiệm khám phá trên tiết học.

- Tăng cường phối hợp giữa giáo viên và gia đình tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm khi ở nhà

III. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

III.1. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

Hoạt động khám phá khoa học là một quá trình tiếp xúc, tìm tòi tích cực từ phía trẻ nhằm phát hiện những cái mới, những dấu ẩn trong sự vật, hiện tượng xung quanh. Khám phá khoa học giúp trẻ có những hiểu biết đơn giản, chính xác, cần thiết về sự vật hiện tượng xung quanh trẻ. Quá trình khám phá khoa học thích hợp với trẻ nhỏ và cần được trau dồi khi trẻ thăm dò, khám phá thế

giới. Khi trẻ được làm quen với thế giới xung quanh sẽ giúp trẻ tích lũy được kiến thức, kỹ năng về tự nhiên và xã hội, giúp trẻ phát triển toàn diện. Vì vậy phát triển nhận thức thông qua hoạt động khám phá khoa học chính là tạo điều kiện, cơ hội và tổ chức các hoạt động để trẻ tích cực tìm tòi khám phá những cái mới, khám phá thế giới xung quanh.

Do vậy tôi đã mạnh dạn đi nghiên cứu sâu vào các đề tài: ***Sáng tạo và tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học*** như sau:

1. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

Với đề tài này, tôi đưa ra một số giải pháp như sau:

***Giải pháp 1: Xây dựng kế hoạch, lựa chọn các hoạt động trải nghiệm khám phá theo các chủ đề và lồng ghép trong các hoạt động**

Trong chương trình giáo dục mầm non, hoạt động khám phá khoa học tại lớp mẫu giáo lớn đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc cung cấp kiến thức cho trẻ. Do đó ngoài việc nắm chắc phương pháp giảng dạy, việc chuẩn bị, xây dựng kế hoạch là vô cùng cần thiết. Bên cạnh đó việc chuẩn bị tốt nội dung cho trẻ khám phá khoa học rất quan trọng. Nội dung cho trẻ khám phá cần phải phong phú và phải phù hợp với chủ đề song lại phải vừa sức tránh nhàm chán cho trẻ. Do đó đối với từng chủ đề tôi sẽ xây dựng các hoạt động khám phá gần gũi, đơn giản, những thí nghiệm dễ thực hiện nhưng qua đó sẽ cung cấp cho trẻ những kiến thức, giải thích cho trẻ hiểu những hiện tượng của thế giới xung quanh

Không chỉ xây dựng khám phá khoa học trong mỗi hoạt động học mà tôi còn lồng ghép xây dựng khám phá khoa học trong tất cả các hoạt động khác như: Hoạt động góc, hoạt động ngoài trời, hoạt động đón trả trẻ...

VD: Ở chủ đề tài nguyên thiên nhiên tôi sẽ xây dựng các hoạt động như sau:

- Giờ học: Tôi xây dựng các tiết học khám phá như: Khám phá nước, khám phá không khí, Khám phá đất, đá, cát, sỏi, ngày và đêm...

- Hoạt động góc: Trẻ được thực hành thí nghiệm như: Tan- không tan, chìm- nổi, sự kì diệu của nước, khúc xạ ánh sáng,

- Giờ hoạt động ngoài trời: Ở hoạt động này tôi sẽ xây dựng các tình huống và trẻ sẽ được quan sát, thực hành hay phán đoán, giải thích các sự vật hiện tượng qua các tình huống đó như: Nước chảy đi đâu, cây cần gì để lớn, quá trình phát triển của cây...

- Hoạt động chiều: Tôi sẽ cho trẻ chơi những trò chơi “Bóng bay tên lửa”, kể chuyện với rối bóng (Trẻ sẽ nhận biết được tác dụng của đèn pin chiếu sáng)...

Qua việc xây dựng kế hoạch giáo dục như vậy, tôi nhận thấy trẻ không những nhận biết được rất nhiều điều về môi trường xung quanh, giải thích được nhiều hiện tượng, những điều kì thú mà trẻ còn rất tích cực tham gia các hoạt động.

***Giải pháp 2: Tạo môi trường góc trải nghiệm khám phá khoa học**

Việc xây dựng góc trải nghiệm khám phá cho trẻ mầm non giúp tạo ra môi trường giáo dục đa dạng, thú vị. Nhờ vào những hoạt động đó mà trẻ có thể rèn luyện trí nhớ, khám phá và phát triển kỹ năng tư duy. Mặt khác, trải nghiệm này còn giúp bé tăng khả năng giao tiếp, kỹ năng trao đổi, thảo luận, hoạt động

nhóm. Góc trải nghiệm sẽ kích thích trẻ khám phá thế giới xung quanh. Tại đây, trẻ có thể tương tác với các tài liệu, đồ chơi cùng nhiều hoạt động khác nhau. Hiểu được điều đó nên tôi đã xây dựng và thiết kế góc hoạt động trải nghiệm khám phá cho trẻ. Khi xây dựng cho trẻ góc khám phá tôi chú ý đến vị trí của góc đó là vị trí có cửa sổ, dễ quan sát, vị trí cho trẻ dễ lấy, dễ cất đồ dùng nguyên vật liệu để làm thí nghiệm. Trong góc có kệ để các dụng cụ thí nghiệm hợp lý như: Nguyên học liệu để cùng một ngăn, dụng cụ thí nghiệm để cùng ngăn... và có kí hiệu rõ ràng. Điều đó sẽ giúp trẻ có thể tự vào góc chơi khi không có cô hướng dẫn

Trong góc khám phá đó tôi treo các bảng gài, có các quân phù hợp để trẻ đánh dấu lại kết quả quan sát, thực nghiệm. Trong góc tôi luôn đề ý và trang trí đẹp mắt, khoa học, gọn gàng và an toàn, mục đích giúp trẻ hứng thú tham gia hoạt động khám phá.

Tại góc tôi chuẩn bị đa dạng các nguyên học liệu và các nguyên học liệu ở đây rất gần gũi với trẻ như chai nước, sỏi, đá, xốp, đường, muối... để giúp trẻ có thể thực hành trải nghiệm.

VD: Ở chủ đề “nước”, khi cho trẻ làm thí nghiệm “Hoà tan – không hoà tan” tôi chuẩn bị: Sỏi, muối, đường, dầu ăn, hướng trẻ lấy mỗi nguyên liệu trên hoà tan vào từng cốc nước trong, dùng thìa khuấy đều. Cùng trẻ quan sát một lúc cho trẻ nêu nhận xét xem nguyên liệu nào hoà tan trong nước, nguyên liệu nào không hoà tan (Sỏi không hoà tan còn muối và đường hoà tan, dầu ăn thì nổi lên trên).

VD: Hay ở nhánh không khí, tôi chuẩn bị cho trẻ những chiếc túi nylon, trẻ chỉ thực hiện vớt túi nylon qua lại sau đó buộc chặt lại sẽ thấy túi phồng to lên. Như vậy trẻ có thể nhận biết rằng không khí không nhìn thấy nhưng ở xung quanh chúng ta.

VD: Ở chủ đề thế giới thực vật, tôi cho trẻ làm thí nghiệm: “Hoa đổi màu”, tôi chuẩn bị cho trẻ 3 bông hoa cúc trắng và 3 cốc đựng nước có pha các màu khác nhau (xanh, đỏ, vàng. Sau đó hướng dẫn trẻ cắm vào mỗi cốc một bông hoa. Qua thời gian quan sát thấy bông hoa có màu sắc khác nhau và cho trẻ đánh dấu sự thay đổi đó lên bảng có ký hiệu màu gì ứng với hoa đó.

Từ việc xây dựng được góc khám phá khoa học riêng cho trẻ, tôi thấy trẻ rất hứng thú mỗi khi tham gia hoạt động góc. Trẻ có thể được vào vị trí tiếp tục làm thí nghiệm, và tự giải thích các hiện tượng dễ dàng.

***Giải pháp 3: Sử dụng linh hoạt các hình thức, phương pháp để tổ chức hoạt động khám phá khoa học**

Đặc điểm trẻ mầm non là ham hiểu biết, tò mò và rất thích khám phá những điều mới lạ. Thế giới xung quanh trẻ có biết bao điều kì lạ mà trẻ chưa biết nên trẻ luôn đặt ra các câu hỏi “vì sao?”, “như thế nào?” cho mọi người. Vì vậy việc giúp trẻ, khơi gợi cho trẻ quan sát những sự vật hiện tượng xung quanh trẻ cần được sự quan tâm, giúp đỡ của người lớn đặc biệt là các cô giáo trực tiếp nuôi dạy trẻ.

Quan sát có thể là quá trình cơ bản nhất của quá trình khám phá khoa học. Trong khi quan sát, tìm hiểu trẻ thường chú ý đến các dấu hiệu rõ nét của sự vật hiện tượng mà ít để ý đến các chi tiết khác của đối tượng, Phần lớn từ chưa biết

cách lựa chọn trình tự và hình thức phù hợp. Vì vậy để cho quá trình quan sát hiệu quả và có thể phát triển năng lực quan sát cho trẻ tôi đã tạo mọi điều kiện kích thích trẻ

VD: Trẻ đang HĐNT, 2- 3 trẻ đang tò mò với một cái gì đó động đậy dưới tán cây, cô kín đáo quan sát và cho trẻ biết cô cũng rất thích thú “Ồ cái gì thế nhỉ, cô cháu mình cùng xem nhé.”

VD: Khi thấy trời sắp mưa tôi tạo tình huống để trẻ quan sát và đàm thoại với trẻ:

- + Bầu trời như thế nào ?
- + Gió như thế nào ?
- + Thời tiết lúc này như thế nào ?
- + Những đám mây có màu gì?

Và tôi cho trẻ phán đoán xem:

- + Sắp có hiện tượng gì xảy ra ?
- + Khi có mưa to thì tiếng mưa như thế nào?
- + Khi có mưa nhỏ thì tiếng mưa như thế nào?
- + Tại sao lại có sấm, có chớp, có mưa?

Bên cạnh đó tôi luôn tạo cơ hội cho trẻ được thảo luận, mô tả, đặt các câu hỏi, trao đổi với nhau để khám phá các hiện tượng.

VD: Tôi cho trẻ khám phá” Vật chìm - vật nổi” tôi chuẩn bị chậu đựng nước, sỏi, giấy... cho trẻ tự chơi và nhận xét, thảo luận với nhau xem vật nào chìm, vật nào nổi?

- + Vì sao giấy lại nổi được?
- + Vì sao sỏi lại chìm?

Sau đó tôi cho trẻ chơi với các vật chìm - nổi bằng cách:

- + Xếp sỏi, chơi với sỏi, đếm sỏi, phân chia sỏi, xếp đồ dùng, đường đi...
- + Gấp giấy cho trẻ chơi: thả thuyền giấy, vo giấy làm búng...

Tôi cho trẻ tham gia các thí nghiệm trực tiếp, trẻ có thể sờ, nắn, ném, ngửi, lắc... để giải quyết các vấn đề và tìm câu trả lời cho những vấn đề đặt ra.

VD: Thí nghiệm “cuộc chạy đua của 3 cây nến”

Tôi chuẩn bị 3 cây nến đang cháy, sau đó trẻ sẽ úp 1 cốc thuỷ tinh lên 1 cây nến, 1 phút sau úp tiếp cốc lên cây nến thứ 2. Và so sánh xem cây nến nào tắt trước. Thí nghiệm sẽ giải thích cho trẻ hiểu “Không khí rất cần cho sự sống”

Trong quá trình thực hiện tôi thấy trẻ rất hứng thú, phát triển khả năng tư duy cao. Trẻ biết đặt ra câu hỏi “tại sao” trước những hiện tượng lạ, từ đó thu nhận được những hiểu biết, những vốn kinh nghiệm nhất định để áp dụng vào trong đời sống hàng ngày. Hầu hết tất cả các trẻ đều háo hức chờ đón những giờ thí nghiệm, tập trung cao độ để quan sát hiện tượng xảy ra, kiên nhẫn chờ đón kết quả. Qua đó khơi gợi ở trẻ nhu cầu khám phá. Trẻ bắt đầu để ý những biến đổi của sự vật, hiện tượng xung quanh, biết tự khám phá bằng nhiều giác quan và có sự trao đổi với cô và bạn.

***Giải pháp 4: Phối kết hợp với phụ huynh cho trẻ thực hành trải nghiệm khám phá khoa học tại nhà**

Đối với trẻ mầm non dễ nhớ, nhanh quên, nếu không được luyện tập thường xuyên thì chỉ sau vài ngày nghỉ trẻ sẽ không nhớ được những kiến thức tại lớp, chưa kể đến trong những năm gần đây do dịch bệnh covid hay gần nhất là dịch đau mắt đỏ, trẻ nghỉ học nhiều. Chính vì vậy sau mỗi giờ học hay thí nghiệm tôi sẽ ghi lại những đồ dùng, cách thí nghiệm đơn giản sau đó tôi quay video gửi phụ huynh có thể hướng dẫn các con thực hiện tại nhà. Ngoài ra tôi tư vấn cho phụ huynh mua hoặc có thể sưu tầm thêm những đồ dùng, đồ chơi cho con được thực hành trải nghiệm

Không chỉ trải nghiệm khám phá khoa học ở trên lớp mà tôi còn đưa ra các yêu cầu, các bài tập để trẻ có thể về nhà cùng bố mẹ thực hiện

VD: Tôi đưa cho mỗi trẻ 1 hạt đậu đen, yêu cầu trẻ về nhà trồng và đưa ra điều kiện 1 tuần sau trẻ sẽ mang đến lớp để cô kiểm tra.

Tôi khuyến khích trẻ và phụ huynh sẽ cùng sưu tầm các nguyên học liệu để cô và trẻ sẽ cùng nhau hoạt động tại lớp. Như vậy phụ huynh càng thấy được tầm quan trọng về việc học của con em mình. Bên cạnh đó mối quan hệ giữa tôi và phụ huynh cũng ngày càng trở nên gần gũi, thân thiết hơn.

Tóm lại qua thời gian làm thực nghiệm, với những tác động tích cực tôi đã tiến hành thường xuyên trên trẻ bằng các hoạt động ở mọi lúc, mọi nơi. Tôi đã quan sát và ghi chép lại từng hoạt động đồng thời đề ra mức độ ở lần sau cao hơn lần trước. Qua quá trình trải nghiệm giúp trẻ nâng cao hơn về khả năng tìm tòi khám phá khoa học. Kết quả đó đã chứng minh rằng: “ Trẻ được trực tiếp làm thử nghiệm và quan sát kết quả vừa thử nghiệm đã thu hút được hầu hết các trẻ tham gia, chủ động gọi điện video trò chuyện với trẻ tại gia đình để trẻ mạnh dạn chủ động và làm nâng cao kết quả học tập của tiết khám phá khoa học tại gia đình”

II. 2. Tính mới tính sáng tạo.

- **Tính mới:** Trẻ được nâng cao hơn về khả năng tìm tòi khám phá khoa học, được trải nghiệm nâng cao kiến thức về tự nhiên và xã hội của bản thân.

- **Tính sáng tạo:** Trẻ được trực tiếp tham gia vào thế giới tự nhiên, xã hội, được thực, hành thao tác trực tiếp để tìm tòi khám phá, thử nghiệm, phát hiện những điều mới lạ, những vẻ đẹp tiềm ẩn trong môi trường tự nhiên.

II.3. Phạm vi ảnh hưởng, khả năng áp dụng của sáng kiến:

*** Phạm vi ảnh hưởng**

- Ảnh hưởng đến nhận thức của giáo viên trong việc cho trẻ nắm chắc và sáng tạo trong việc lựa chọn và tổ chức các hoạt động trải nghiệm khám phá khoa học.

- Ảnh hưởng đến nhận thức của phụ huynh trong việc phối kết hợp với giáo viên trong việc tổ chức các hoạt động chăm sóc giáo dục trẻ và trải nghiệm khám phá khoa học tại nhà.

*** Khả năng áp dụng của sáng kiến**

Đề tài nghiên cứu khoa học đã và đang áp dụng tại đơn vị trường mầm non Đông Hải 1 - Quận Hải An - Hải Phòng.

Khả năng, triển vọng áp dụng tại các trường bạn trong quận và thành phố.

II.4. Hiệu quả, lợi ích thu được từ sáng kiến:

a. Hiệu quả kinh tế:

Với đề tài: “Sáng tạo và tổ chức các hoạt động thử nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi nhằm nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá khoa học” đã mang lại những hiệu quả sau:

- Bản sáng kiến được áp dụng tại đơn vị đã mang lại hiệu quả kinh tế to lớn trong việc giảng dạy, kích thích khả năng trải nghiệm và khám phá khoa học cho trẻ.

- Môi trường tự nhiên luôn có mặt trong cuộc sống xung quanh trẻ, có khi chỉ là chiếc lá rơi, viên sỏi, gió, mưa, sấm chớp, con vật sống xung quanh.... đều cho trẻ những cơ hội khám phá phát hiện những điều kỳ diệu, những cơ trải nghiệm khám phá. Trẻ được mở to mắt để nhìn, biết cách nghiêng tai lắng nghe, biết chạm tay vào, biết thưởng thức mùi hương và đôi khi phải biết ngửi nếm...Như vậy chỉ cần tận dụng những thứ có sẵn trong môi trường xung quanh vừa dễ tìm dễ kiếm, rẻ tiền đôi khi lại không mất tiền mua nhưng tất cả đã mang lại cho trẻ niềm say mê hứng thú và những kiến thức mới lạ hấp dẫn, bổ ích làm hành trang cho trẻ sau này. Đồng thời phụ huynh ủng hộ một số đồ dùng, nguyên liệu sẵn có của gia đình cho cô và trẻ hoạt động khám phá. Điều đó khẳng định đề tài này đã mang lại giá trị kinh tế cao, làm lợi rất nhiều tiền và giá trị kiến thức thu được rất lớn.

b. Hiệu quả về mặt xã hội:

- Giúp trẻ mạnh dạn, tự tin, tự hào khoe với mọi người góp phần động viên khích lệ trẻ rất nhiều.

- Việc tổ chức cho trẻ khám phá khoa học giúp trẻ nâng cao hơn về kỹ năng tìm tòi, trải nghiệm... Trẻ biết thể hiện những cảm xúc, tình cảm khác nhau, biết hợp tác chia sẻ kinh nghiệm với bạn bè, biết giải thích được nguyên nhân và kết quả của từng sự vật hiện tượng qua quá trình khám phá. Qua đó tạo cơ hội cho trẻ được thể hiện các ý tưởng và cảm xúc của bản thân đồng thời góp phần to lớn trong việc phát triển toàn diện cho trẻ.

c. Giá trị làm lợi khác:

Ngoài những hiệu quả về mặt kinh tế xã hội, bản sáng kiến còn mang lại những giá trị về tinh thần cho trẻ, qua đó phát triển ở trẻ khả năng quan sát, ghi nhớ, tưởng tượng, thể hiện cảm xúc của mình về vẻ đẹp của thế giới xung quanh, hình thành tình yêu đối với vẻ đẹp thiên nhiên, với cuộc sống xã hội.

CƠ QUAN ĐƠN VỊ
ÁP DỤNG SÁNG KIẾN

Họ, tên khoa, học cấp
trưởng thành gia xếp loại: A

TRƯỞNG
MÃN NON
ĐỒNG HẢI
PHÒNG
ỦY BAN AN

HIỆU TRƯỞNG
Đinh Thị Hoàn

TÁC GIẢ SÁNG KIẾN

Đinh Thị Hồng Nhung

CÁC PHỤ LỤC:
Ảnh minh họa sáng kiến đã áp dụng trong thực tế

Trẻ cùng cô khám phá chiếc xe máy

Trẻ cùng cô quan sát thời

Hình ảnh góc khám phá khoa học

Hình ảnh giáo viên quay video gửi phụ huynh

Trẻ trải nghiệm đổi màu cho hoa

Trẻ thực hành khám phá các chất hoà tan- không hoà tan

Trẻ trải nghiệm nhuộm vải

Học sinh nộp bài tập về nhà

Phụ huynh ủng hộ nguyên học liệu cho lớp

Trẻ làm thí nghiệm pháo hoa trong nước

Trẻ đang chơi với đất để thảo sức sáng tạo qua sự trải nghiệm của mình